

Atestácie z oblasti školskej logopédie

Témy atestačných prác (k I. atestácii zo školskej logopédie)

- Logopedické poradenstvo pre rodičov/tútorov žiakov s NKS na ZŠ
- Prevencia porúch hlasu u žiakov v školskom veku
- Rané poradenstvo pre rodičov detí s OFR
- Možnosti stimulácie vývinu reči detí s ORF v ranom veku
- Prevencia porúch hlasu u adolescentov
- Fonologické uvedomovanie u detí s dyzartriou pred vstupom do školy
- Analýza konverzácie dieťaťa DMO v staršom školskom veku (11- 14 rokov)
- Analýza výkonov detí v teste pomenovania pred vstupom do školy (5-6-ročné)
- Analýza výkonov v teste pomenovania u 7-8 ročných detí
- Analýza výkonov v teste pomenovania u 9-10 ročných detí
- Pravopisné schopnosti a ich osvojovanie.
- Vývin čítania v norme a patológii.
- El'koninova metóda a jej využitie v práci školského logopéda.
- Hodnotenie jazykových schopností v školskom veku.
- Prevencia dyslexie.
- Porozumenie vetám u intaktných detí vo veku od 6 do 10 rokov (vplyv dĺžky, reverzibility a syntaktickej zložitosti)
- Porozumenie vetám so zamlčaným subjektom u intaktných detí vo veku od 6 do 10 rokov
- Spracovanie lingvistického kontextu u intaktných detí vo veku od 6 do 10 rokov
- Spracovanie paralingvistického kontextu u intaktných detí vo veku od 6 do 10 rokov
- Zajakavosť a jazykové premenné (analýza neplynulostí vo vzťahu k jazykovým faktorom ako dĺžka slova, slovný druh, trieda zvukov...)
- Výslovnosť slovensky hovoriacich detí vo veku od 5 do 6 rokov
- Výslovnosť slovensky hovoriacich detí v 1. ročníku ZŠ
- Výslovnosť slovensky hovoriacich detí v 2. ročníku ZŠ
- Fonematický sluch u detí s dysláliou
- Diferenciálna diagnostika dyslália – dyspraxia
- Vývin gramatických kategórií u detí s oneskoreným vývinom reči
- Neverbálna komunikácia u detí v ranom veku
- Aplikácia TEKOS 1 u detí s Downovým syndrómom
- Aplikácia TEKOS 2 u detí s Downovým syndrómom
- Rodičovská reflexia naratív ako východisko skríningového dotazníka u detí s jazykovými deficitmi

Témy atestačných prác (k II. atestácii zo školskej logopédie)

- Porozumenie vetám u detí s NKS vo veku od 6 do 10 rokov (vplyv dĺžky, reverzibility a syntaktickej zložitosti)
- Porozumenie vetám so zamlčaným subjektom u detí s NKS vo veku od 6 do 10 rokov
- Spracovanie lingvistického kontextu u detí s NKS vo veku od 6 do 10 rokov
- Spracovanie paralingvistického kontextu u detí s NKS vo veku od 6 do 10 rokov
- Terapia fixovanej zajakavosti a jej efektívnosť

Témy pre prvú atestáciu odborných zamestnancov v školstve (školská logopédia)

I. Vzťah vývinu reči a myslenia

- Piagetovská teória, Vygotského reória, kognitívne prekuzory reči a kognitívne fenomény vo vývine

Literatúra: 24, 26, 30

II. Vzťah vývinu reči a sociálneho prostredia

- reč orientovaná na dieťa, pragmatické funkcie v ranom veku, protokonverzácie, role mamy a dieťaťa, charakteristika perlokučného, ilokučného a lokučného obdobia vo vývine dieťaťa

Literatúra: 17, 28, 29

III. Vývin neverbálnej zámernej komunikácie

- definícia gest, klasifikácia gest, typológia gest, vývin zámernej neverbálnej komunikácie, charakteristika komplementárnych a suplementárnych spojení ako prekuzoru dvojslovných výpovedí

Literatúra: 6, 7, 30

IV. Charakteristika hodnotiacich nástrojov raného poradenstva na hodnotenie rečových schopností a možnosti skríningu a prevencie do 3. r.

- orientačné vyšetrenie reči, skrínung, TEKOS I: Slová a gestá, TEKOS II: Slová a vety

Literatúra: 10, 14, 16, 30

V. Vývin aktívnej slovnej zásoby detí

- charakteristika protoslov, prvých slov, sémantické kategórie v ranom veku, vývin lexiky v predškolskom a školskom veku, mierka TYPE/TOKEN (lexikálnej diverzity) a jej význam z vývinového hľadiska

Literatúra: 7, 12, 30

VI. Vývin gramatických kategórií v ranom veku

- typy gramatických kategórií, vývinové poradie osvojovania syntaktických vzťahov vo vete a morfológie

Literatúra: 7, 11, 12

VII. Charakteristika vývinovej mierky MLU

- význam mierky, priemerná dĺžka výpovede v rôznych jazykových aspektoch (PDV v slabikách, slovách, morfédoch); charakteristika upraveného počítania PDV v morfédoch

Literatúra: 9, 11, 30

VIII. Fonologické procesy

- definícia, charakteristika, vývinová charakteristika, počítanie FPDV (fonologickej priemernej dĺžky výpovede) a jeho význam, Index zrozumiteľnosti

Literatúra: 2, 3, 4, 19, 27, 30

IX. Vývin naratívnych štruktúr

- definícia naratív, vývinová charakteristika, možnosti hodnotenia rozprávania, metódy a možnosti jeho hodnotenia (aké premenné pozorujeme pri naratívach)

Literatúra: 5, 8, 11, 30

X. Čítanie ako jazyková schopnosť

- prekurzory pripravenosti na čítanie, porozumenie pri čítaní, možnosti prevencie dyslexie (El'koninova metodika)

Literatúra: 3, 18, 20, 21, 22, 25, 30, 31

XI. Písanie a ortografia

- schopnosti dôležité pre písanie (ortografiu), metódy hodnotenia ortografie, vývinové osvojovanie ortografických pravidiel

Literatúra: 1, 21, 23,30, 31

XII. Oneskorený vývin reči

- charakteristika, odporúčania práce s rodičmi, komunikačné stratégie ako prevencia OVR, možnosti skríningu

Literatúra: 5, 7, 10, 14, 16

ODPORÚČANÁ LITERATÚRA

1. Caravolas, M., Mikulajová, M., Vencelová, L.: Súbor testov na hodnotenie pravopisných schopností pre školskú a klinickú prax. Bratislava: Mabag spol. s r. o. 2008. 98 s. ISBN 978-80-89113-61-3
2. Bónová, Iveta: Fonologický vývin v reči dieťaťa. (Acta Facultatis Philosophicae Universitatis Prešoviensis - Jazykovedný zborník ; 23). In: Štúdie o detskej reči. - Prešov : Filozofická fakulta Prešovskej univerzity, 2008. - S. 212 - 250. – ISBN 978-80-8068-701-4
3. Mikulajová, Marína, Dujčíková, O.: Tréning fonematického uvedomovania podľa D.B. El'konina. Dialóg, s r.o., Bratislava 2001
4. Gúthová, Marta: Vývinové fonologické procesy u slovensky hovoriacich detí vo veku od 3 do 4 rokov. Dizertačná práca. Bratislava, 2010
5. Hornáková, Katarína - Kapalková, Svetlana - Mikulajová, Marína: Kniha o detskej reči. - 1. vyd. Bratislava : Slniečko, 2005. - 155 s. ISBN 80-969074-3-3
6. Kapalková, Svetlana: Gestá v kontexte raného vývinu detí. - (Acta Facultatis Philosophicae Universitatis Prešoviensis - Jazykovedný zborník ; 23). In: Štúdie o detskej reči. - Prešov : Filozofická fakulta Prešovskej univerzity, 2008. - S. 169-211. –

ISBN 978-80-8068-701-4

7. Kapalková, Svetlana: Vývin reči. In: Základy logopédie. - Bratislava : Univerzita Komenského v Bratislave, 2009. - S. 96-112 [1, 24 AH]. - ISBN 978-80-223--2574-5
8. Kapalková, Svetlana : Vývin naratív v predškolskom veku In: Logopaedica 5. - Bratislava : Liečreh Gúth, 2002. - S. 34-38. - ISBN 80-88932-10-6
9. Kapalková, Svetlana - Bónová, Iveta - Mikulajová, Marína - Slančová, Daniela: Priemerná dĺžka výpovede ako ukazovateľ ontogenézy reči. In: Slovenčina na začiatku 21. storočia. - Prešov : Fakulta humanitných a prírodných vied, Prešovská univerzita, 2004. - S. 67-77. - ISBN 80-8068-271-2
10. Kapalková, Svetlana: Hodnotenie komunikačného správania detí v koncepte ranej starostlivosti na Slovensku. In: Logopaedica 12. - Bratislava : Mabag spol. s r.o., 2009. - S. 45-51. - ISBN 978-80-89115-59-0
11. Kapalková, Svetlana : Vytvorenie modelu vývinu jazykových schopností po slovensky hovoriacich detí na základe Laheyovej teórie : Dizertačná práca. - Bratislava , 2002. - 130 s
12. Kesselová, Jana: Sémantické kategórie v ranej ontogenéze rečidieťaťa. (Acta Facultatis Philosophicae Universitatis Prešovensis - Jazykovedný zborník ; 23). In: Štúdie o detskej reči. - Prešov : Filozofická fakulta Prešovskej univerzity, 2008. - S. 121 - 167. – ISBN 978-80-8068-701-4
13. Kerekrétiová, Aurélia: Poruchy hlasu. In: Kerekrétiová a kol.: Základy logopédie. Bratislava: Univerzita Komenského v Bratislave 2009, s. 156 – 171. ISBN 978-80-223-2574-5
14. Kerekrétiová, Aurélia: Logopedický managment. In: Kerekrétiová a kol.: Základy logopédie, Bratislava 2009. ISBN 978-80-223-2574-5
15. Lechta, V.: Narušená komunikačná schopnosť. In: Lechta, V. a kol.: Diagnostika narušenej komunikačnej schopnosti. Martin : Osveta 1995, s. 13-36. ISBN 80-88824-18-4
16. Lechta, V.: Orientačné vyšetrenie. In: Lechta, V. a kol.: Diagnostika narušenej komunikačnej schopnosti. Martin : Osveta 1995, s. 13-36. ISBN 80-88824-18-4
17. Lechta, V.: Symptomatické poruchy reči u detí. III. Prepracované vydanie. Bratislava : UK 2000. ISBN 80-223-1395-5
18. Marková, Jana : Stimulácia lexikálnej a sublexikálnej cesty čítania u pacienta s alexiou. In: Logopaedica 5. Bratislava : Liečreh Gúth, 2002, s. 62-69. ISBN 80-88932-10-6
19. Marková, J., Gúthová, M.: Fonologické procesy v detskom veku. In: Logopaedica VIII. Bratislava : Liečreh 2005, s. 60 – 69. ISBN 800-88932-18-1
20. Matějček, Z.: Dyslexie. Specifické poruchy čtení. Praha : H&H 1995. ISBN 80-85787-27-X

21. Mikulajová, M.: Možnosti ranej predikcie vývinových porúch písanej reči. In: Československá psychologie 2008, roč. LII, 1, 60 – 71.
22. Mikulajová, M., Tokárová, O.: Ako učiť deti čítať podľa D. B. El'konina. In: Lechta, V. (ed.), Logopaedica V. Zborník Slovenskej asociácie logopédov. Bratislava : Liečreh Gúth 2002. ISBN 80-88932-10-6
23. Mikulajová, M., Vencelová, L.: Hodnotenie vývinu ortografických schopností u slovensky hovoriacich detí – tvorba metodiky. In: Lechta, V. (ed.), Logopaedica VIII. Zborník Slovenskej asociácie logopédov. Bratislava : Liečreh Gúth 2005. ISBN 80-88932-18-1
24. Mikulajová, Marína: Vývin rečovej činnosti v kontexte psychického vývinu. (Acta Facultatis Philosophicae Universitatis Prešovensis - Jazykovedný zborník ; 23). In: Štúdie o detskej reči. - Prešov : Filozofická fakulta Prešovskej univerzity, 2008. - S. 29-64. – ISBN 978-80-8068-701-4
25. Mikulajová, M.: Špecifické poruchy učenia. In: Kerekréiová, A. (ed.), Základy logopédie. Bratislava: Univerzita Komenského Bratislava 2009, 290-306. ISBN 978-80-223-2574-5
26. Mikulajová, M., Rafajdusová, I.: Vývinová dysfázia – špecificky narušený vývin reči. Bratislava, 1993. ISBN 80-900445-0-6
27. Nádvorníková, V.: Diagnostika dyslálie. In: Lechta, V. a kol.: Diagnostika NKS. Martin : Osveta 1995. ISBN 80-88824-18-4
28. Slančová, Daniela: Reč autority a lásky. Acta Facultatis Philosophicae Universitatis Prešovensis 1999, Prešov. ISBN 80-88722-30-6
29. Slančová, Daniela: Pragmatické funkcie vo vývine rečovej činnosti. (Acta Facultatis Philosophicae Universitatis Prešovensis - Jazykovedný zborník ; 23). In: Štúdie o detskej reči. - Prešov : Filozofická fakulta Prešovskej univerzity, 2008. - S. 67-120. – ISBN 978-80-8068-701-4
30. Zborník Logopaedica – jednotlivé ročníky.
31. Časopis Efeta – relevantné články.

Témy pre druhú atestáciu odborných zamestnancov v školstve (školská logopédia)

I. Diagnostika

- fyziológia orgánov hlasu, sluchu a reči (vrátane mozgovej organizácie reči)
- lingvistický aspekt v logopédii (jazykové roviny – ich jednotky, systém, možnosti ich vyšetrenia)
- kognitívny aspekt rečových a jazykových procesov – základné poznávacie procesy
- tradičné i moderné postupy a metódy diagnostiky jednotlivých druhov NKS
- diferenciálna diagnostika jednotlivých druhov NKS – presné postupy na odlíšenie druhov NKS

Literatúra: 1,2,3,4,5,9,10,11,14,16,17,20,21,22,26 (relevantné príspevky)

II. Terapia

- tradičné i moderné postupy terapie jednotlivých druhov NKS
- teoretické východiská a efektívnosť terapeutických postupov pri jednotlivých druhoch NKS (vrátane Evidence-Based-Treatment)

Literatúra: 7,9,10,15,16,18,20,26 (relevantné príspevky)

III. Individuálne vzdelávacie plány

- východiská pre ich tvorenie, cieľ, úlohy, časti

Literatúra: 8,19,25

IV. Preventívne programy

- dostupné možnosti a spôsoby prevencie pri jednotlivých druhoch NKS (skrining oneskoreného a narušeného vývinu reči, skrining dyslálie, prevencia porúch hlasu, prevencia zajakavosti)
- východiská, kritériá a spôsoby utvárania preventívnych programov

Literatúra: 7,12,13

V. Metodika a supervízia

- model supervízie všeobecne – jeho opodstatnenie a fungovanie
- ciele a úlohy supervízie, kvalifikačné predpoklady a kompetencie supervízora

Literatúra: 6,24

VI. Poradenstvo

- základná terminológia, definícia, formy, metódy, možnosti a zameranie poradenstva všeobecne
- formy, metódy, možnosti a zameranie poradenstva pri jednotlivých druhoch NKS
- legislatívna podpora poradenstva pri jednotlivých druhoch NKS

Literatúra: 7,23

VII. Práca s rodičmi

- ciele, formy, možnosti práce s rodičmi pri jednotlivých druhoch NKS
- rodič ako spolu terapeut – zodpovednosť, kompetencie

Literatúra: 7,12,13,23,26 (relevantné príspevky)

ODPORÚČANÁ LITERATÚRA

1. Daniel, J. a kol.: Prehľad všeobecnej psychológie. Nitra: Enigma, 2005.
2. Dolník, J., Bajžíková, E.: Textová lingvistika. Bratislava: Stimul, 1998.
3. Dolník, J.: Základy lingvistiky. Bratislava: Stimul, 1999.
4. Dvončová, J., Jenča, G., Kráľ, Á.: Atlas slovenských hlások. Bratislava: SAV, 1969.
5. Dvončová, J.: Fyziologická fonetika. Bratislava: SPN, 1980.
6. Hawkins, P., Shohet, R.: Supervize v pomáhajících profesích. Praha: Portál, 2004
7. Horňáková, K., Kapalková, S., Mikulajová, M.: Kniha o detskej reči. Bratislava: Slniečko, 2005.
8. Kaprálek, K. Bělecký Z.: Jak napsat a používat individuální vzdělávací program. Praha: Portál. 139s.
9. Kerekrétiová, A. a kol.: Základy logopédie. Bratislava: UK Bratislava, 2009.
10. Kerekrétiová, A.: Velofaryngální dysfunkce a palatolalie. Praha: Grada Publishing, a.s., 2008.
11. Kráľ, Á., Sabol, J.: Fonetika a fonológia. Bratislava: SPN, 1989.
12. Kutáľková, D.:1 996. Logopedická prevence. Praha: Portál. 207s.
13. Kutáľková, D.:2009. Pruvodce vývojem detskej reči Logopedická prevence. Praha: Portál. 228s.
14. Lechta, V. a kol.: Diagnostika narušenej komunikačnej schopnosti. Martin: Osveta, 1995.
15. Lechta, V. a kol.: Terapia narušenej komunikačnej schopnosti. Martin: Osveta, 2002.
16. Lechta, V.: Koktavost. Praha: Portál, 2004.
17. Lechta, V.: Zajakavosť – integratívny prístup: diagnostika. Bratislava: Liečreh, 2005.
18. Lechta, V. a kol.: Zajakavosť – integratívny prístup: terapia. Bratislava: Liečreh, 2006.
19. Mertin, V.: Individuální vzdělávací program. Praha: Portál, 1995, 107.s.
20. Mikulajová, M., Rafajdusová, I.: Vývinová dysfázia. Špecificky narušený vývin reči. Bratislava: 1993.
21. Ondruš, Sabol: Úvod do štúdia jazykov. Bratislava: SPN, 1987.
22. Ostatníková, D.: Anatomia, fyziológia a patofyziológia reči. Bratislava: Asklepios, 2003.
23. Peutelschmiedová, A.: Logopedické poradenství. Praha: Grada, 2009, 124.s.
24. Svobodová, P.: Úvod do supervize: Cyklický model. Tišnov: SCAN, 2002.
25. Zelinková, O.: Pedagogická diagnostika a individuální vzdělávací program. Praha: Portál, 2001, 207s.
26. Zborník Logopaedica – jednotlivé ročníky.